

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:
C SERNUS MIHÁLY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2sz.

H i r d e t é s e k e t
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

A Jézustársaság

felbecsülhetetlen érdemeit magasztalta március 9-én jubiláris ünnepség keretében a katolikus magyar közélet.

A krisztusi új élet járathatatlan uttoróit, a nagy tettek legendás hőseit, a rendkívüli tudás és képzettségfelmetes lovagjait, az egyéni önfeláldozás és lemondás nagyszerű példaképeit, az emberi és eszmei eltévelyedés ellen feltartóztatlan lendülettel és kitartással küzdő elit „rohamcsapat” gáncsnélküli vitézeit, a munka vasembereit bámulja és köszönti szeretettel a krisztusi anyaszentegyház minden öntudatos fia a négyszáz éves társaság kiváló fiaiban.

Dr. Serédy Jusztinián Magyarország főpapja, teinát a legilletékesebb személy és egyéniség hódolt magas szárnyalású ünnepi záróbeszédében a 400 éves rend elévülhetetlen érdemeinek és szolgálataiért az egyház, a haza és az egész emberiség javára. A felbecsülhetetlen működés értékének magyarázatát — mondotta a főpásztor — a tagok kiváló képzettsége, példás buzgósága, csodálatos szervezőtsége és fegyelmezottsége és egészen az önfeláldozásig menő engedelmessége mellett — elsősorban Isten különös gondviselése és kegyelme adja, azután pedig az erkölcsi személyiség természetében rejlő állandó erő.

A tanítás, nevelés, erkölcsi újjászületés, keresztény sajtó, tudományos buvárkodás terén felülmulhatalan szolgálatokat tett a rend a világ minden táján, közelebről hazánkban is. Az önzetlen, minden nehézséggel szembeálló munka „lelki-kubikosai”, a tiszta élet és lélekmentés apostolai ma is a jezsuita Páterek. A krisztusi hit és tiszta erkölcs magvetői város-on-falun egyaránt. Nem anyagiakért, nem kitüntetésért, nem címekért, mindent csak Krisztusért csinálnak, alkotnak és küzdenek lankadatlanul.

Nincs egyetlen intézménye, vagy szervezete Péter Egyháznak, amelyik jobban, hűségesebben és önfeláldozóbban teljesítene Krisztus parancsát: „Elmenvén tanítsatok minden népet...” Valóban ők a népek, a világ, a krisztusi papság tanítómesterei.

A magyar jezsuiták százait és ezreit termelte ki a Rend a haza legértékesebb fiaival. De ha csak két embert adtak volna a magyarságnak: Pázmány Pétert és Bangha Bélát, Szent Péter anyaszentegyházának és a keresztény ma-

gyarságnak a két tüneményes hérosát, akkor is állandó há-lával adózhatnánk a Rend kiváló teljesítményének és nevelői művészetének.

Endrőd fiai közül többen tagjai e nagyszerű társaságnak. Büszkéek vagyunk rájuk, hogy méltóknak találtattak és besoroztattak Szent Ignác dicső „rohamcsapatába”. Jézus, a Vezér vezesse, irányítsa és segítse győzelemre őket a krisztusi hit és erkölcsi igazság védelmében, az igazi keresztény élet kialakításában.

Kormányzó urunk részletes jelentést tétetett magának a békésvármegyei problémákról Békésszentandrason

Békés vármegye sorskérdéseire nagy biztatást, vármegyénkre pedig különleges kitüntetést jelent, hogy a Kormányzó Ur Öfömlétsége báró Urbán Gáspár szolnoki és Beliczey Miklós békésvármegyei főispán kíséretében Békésszentandrason megtekintette a befejezéshez közeledő, hatalmasarányú duzzasztóműveket és zsilipeket. A Kormányzót és kíséretét Kállay Miklós, az Országos Öntözésügyi Hivatal elnöke kalauzolta és a munkát vezető szakférfiak tettek

jelentést a nagyszabású munkálatok állásáról.

A Főmlétságu Ur nagy figyelemmel hallgatta meg a jelentéseket és különösképp érdeklődött, hogy a Körösök a duzzasztómű felépülése után meddig válnak hajózhatókká, milyen gazdasági következményei lesznek ennek a forgalomra, öntözésre, termelésre nézve. Általában behatóan tájékoztatta magát Kormányzó Urunk a békésvármegyei problémákról, melyekről vármegyénk főispánja részletes jelentést tett.

MINISZTEREK VASÁRNAPJA

Az elmúlt vasárnap a kormány négy tagja tartott beszédet az ország különböző városaiban. Nemcsak az egyéniségek kiválósága, hanem a beszédek vonzó és érdekes tartalma is azt kívánja, hogy lapunk terjedelméhez mérten ismertessük a beszédek fontosabb részeit:

Hóman Bálint kultuszminiszter vasárnap nagy beszédet mondott a MÉP fejezmegyei szervezeteinek nagyválasztmányi ülésén.

Hóman miniszter beszéde elején külpolitikai kérdésekkel foglalkozott.

— A mi politikánk önértetes, magyarédekü politika. Mi hűséget adunk, de nem alázatot, barátságot kínálunk és kapunk, de nem szolgálatot.

A kultuszminiszter ezután a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott.

— Magyar és magyar között nincs és nem is lehet fokozat, vagy különbség. Vagy magyar valaki, vagy nem magyar. Ez az egyetlen kritérium és ennek egyetlen feltétele az, hogy magyarnak érezze, tudja és vallja magát valaki. A politikusoknak és államférfiaknak kötelességük ezt a folyamatot megkönnyíteni azzal, hogy a népet a közösségi gondolat és a szociális eszme irányába vezetik.

A gyűlés résztvevői nagy tapsal fogadták Hóman Bálint kultuszminiszter beszédét és lelkesen ünnepelték a Kormányzót és a miniszterelnököt.

Laky Dezső a közellátás biztosításáról

Laky Dezső közellátási miniszter vasárnap Érsekújváron nagyszabású beszédet mondott.

A világtörténelemben talán még sohasem ütköztek meg olyan nagy erők, mint ma. Ennek a nagy küzdelemnek a hatásait Magyarországon is érezzük. Mindenütt a világon beosztják azoknak a termékeknek a mennyiségét, amelyek a fogyasztás céljaira rendelkezésre állnak. Olyan időket élünk, hogy a közellátás nem lehet olyan, mint amilyennek szeretnénk. A magyar kormány minden erővel azon dolgozik, hogy a magyar mezőgazdaság termelését minden szempontból emelje ugyanakkor az előállított termények forgalombahozatalát úgy akarja biztosítani, hogy a nemzet jólétének emelkedése is biztosítva legyen.

Radocsay László igazságügyminiszter a felelőtlen népbolondításról

Nyiregyházán a szabolcsmegyei pártválasztmányi ülésén Radocsay László igazságügyminiszter mondott beszédet:

— A magyar ember nem összeesküvő, nem a háttérben, nem a sötétségben akar magának lelkeket vásárolni.

— Mindannyiunk emlékezetében él — mondotta — hogy az elmúlt év őszén milyen országos felháborodást keltett a három nagy összeesküvés leleplezése. Két összeesküvésről nem akarok beszélni, mert ezek még a bíróság előtt vannak, a harmadikban azonban már jogerős ítélet hozott a legfőbb magyar bíróság. Azt hiszem, mindnyájan a legmélyebb felháborodással és öklbeborított kézzel utasítjuk vissza azt az eljárást, amellyel az összeesküvők nem átalották szentségtelen kezekkel felnyulni egészen a kormányzói székhöz és nem átalották kitervezni azt, hogy erőszakot kövessenek el az ellen a férfiú ellen, akinek a trianoni magyarság a Magyarok Istene után a legtöbbet köszönhet.

A hallgatóság helyéről felállva percekig viharosan ünnepelte a kormányzót.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter tájékoztatta a párt-szervezetek vezetőit az időszaki politikai kérdésekről.

Nagyfontosságú kijelentéseket tett a pénzügyminiszter a zsidókérdésről.

A zsidóság — mondotta — természetesen nem ért egyet külpolitikai irányvezetésünkkel, de azt hiszem, még kevésbé ért egyet azzal a gazdaságpolitikával, amelyet régóta hirdetek. A zsidókérdést Magyarországnak meg kell oldania, mert újjában áll annak a nagyvonalú fejlődésnek, amely nem maradhat el.

A Tiszántul

több problémáját és kívánságát taglalta legutóbbi képviselőházi beszédében Debrecen országos-hírű képviselője: Ferenczy Tibor ny. országos főkapitány. Helyszűke miatt nem közölhetjük a kitűnő beszéd teljes szövegét, de mégis szükségesnek tartjuk, hogy annak reánk vonatkozó részeit ismertessük.

A forgalomkorlátozást az országnak az a része sínyli meg a legjobban, amely az utóbbi években mint keleti végvidék sok egyebet is, — felvonulást, mozgósításokat — fokozottabb mértékben megszenvedett. A Tiszántul, az Alföld keleti része ez, a legmagyarabb, a legszaporább, a legacélosabb búzát és a legkeményebb embereket termő országrész.

Nem panaszkodik, nem sir a Tiszántul; ez nem természete. De vár.

Nem hiszem, hogy bárki szerénytelenségnek vehetné tőlünk tiszántúliaktól azt, ha arra kérjük a kormányt, hogy a visszatért területek legégetőbb sebeinek ellátása, kezelése után méltóztassék végre a Tiszántul gazdasági leromlottságát és annak felsegélyezését is tanulmány tárgyává tenni és programba venni. Nem kívánunk mi nagyarányú anyagi áldozatokat az ország más részeinek a rovására, csak segítő kart, támaszt, érdeklődést, lábraállítást. A tiszántúli magyar, ha elesettségéből talpraállítják és elindítják, majd tud magán segíteni, nem fog állandó gyámkodást igényelni. (Úgy van! a jobboldalon.)

Az egyik legközelebbi eszköz ebben az irányban éppen a vasúti közlekedés némi javítása is lenne.

Az Alföld keleti részének, a Tiszántulnak további programszerű gazdasági felsegítése terén a mezőgazdasági, illetve állattenyésztési részt, mint elsősorban magától értendő feladatot az idő kiszabott voltára való tekintettel csak érintem. Ez általános, országos érdek. Ha emelni akarjuk őstermelésünk, mezőgazdaságunk hozamát mennyiségileg és minőségileg egyaránt, mint ahogyan kétségtelen, hogy emelni akarjuk s ha ezzel komoly eredményeket akarunk elérni, akkor a munkát, akarva, nem akarva, az Alfölddel kell megkezdennünk. Ez tehát tulajdonképpen nem is az Alföld megsegítését jelenti vagy ha igen, akkor csupán járulékosan jelenti ezt.

A tulajdonképpeni megsegítés a pénzügyminiszter úr programjának másik pontjánál, az ipar decentralizációjánál kezdődik. Ennek sok szempontból való kívánatosága és fontossága közismert. Ebből én itt e programnak csak népesedéspolitikai és szociálpoli-

tikai elemét érintem, éppen a Tiszántul sajátlagos viszonyaira való tekintettel. Egyszerűen azt mondom: „a nagyobb szaporaságú népességnek több munkaalkalmat kell juttatni”.

Világos, hogy a jövőben — amennyire a jövő előrelátható — iparunkat úgy kell majd átalakítanunk, hogy a honi termelésű nyersanyagok felhasználásán alapuljon. Az Alföld szempontjából annál fontosabb a gyáripár bizonyos decentralizálása, mer: éppen a Tiszántul a maga sajátos földrajzi és meteorológiai viszonyainál fogva az ország más területeinél kevésbé alkalmas arra, hogy ott az őstermelést racionálisabb, jövedelmezőbb formába állítsuk át, mint az ősi gazdálkodás tette.

Egészséges ipar letelepedésének feltételei közül a nagy alföldi városokban főleg nyersanyag tömege és közelsége, valamint a szállítás lehetősége van meg.

Az élelmezési ipar legváltozatosabb fajai, a bőripar, — mint ősmagyar ipar — cellulózgyártás és más, a mezőgazdaságon alapuló iparok képzelhetők el az Alföldön. Meg kell szünnie annak a lehetetlen és agrárállamra valóban szégyenteljes állapotnak, hogy ipari bőrszükségletünk háromnegyed részét külföldről kell behoznunk. Az Alföldön éppen a sűrűbb népesség és a nagyobb szaporodás következtében kellő számú munkakéz is rendelkezésére áll az odatelepitendő iparnak.

Forr a katlan

a diplomácia boszorkánykonyháján. Eden, az angol külügyminiszter az elmúlt napokban délkelet Európa „még szabad” fővárosait látogatta sorra, hogy lelket öntsön a szövetséges török-görög kormányokba. Az a veszélyes valószínűség, hogy a félelmes német hadsereg ott van Bulgáriának görög és török határán, választ el állítja a balkán-államokat.

A külföldi sajtó híradása szerint a görög kormány Roosevelttől amerikai elnöktől kért tanácsot és segítséget a tengelyhatalmak fenyegető inváziója ellen. Azt is közlik, hogy Eden a görög hadseregnek Egyiptomba való átszállítását, s velük az afrikai háború győzelmes megvívását javasolta.

A német sajtó megerősíti azt a hírt, hogy Roosevelttől a tengelyhatalmak elleni állásfoglalásra bátorította Jugoszláviát és segélynyújtást ajánlott fel neki. Az olasz lapok hangsúlyozzák azt a tényt, hogy „az angol segélynyújtási ajánlat már nincs hatással az államokra, most már Amerika tekintélyét kénytelen felhasználni a brit kormány.”

Czvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Macsek helyettes miniszterelnök, a horvát nép képviselője közös nyilatkozatban szögezik le Jugoszlávia külpolitikai irányát, mely szerint országuk híven kitart a béke és benemavatkozás politikája mellett, s a jövőben is együtt akar haladni azokkal a szomszédokkal, akik a maguk dinamizmusával és hatalmas belső szervezethezükkel döntő módon befolyásolják Európá jövőjének kialakulását.

A Szovjet nem mutatott túlságosan barátságos arcot a német hadsereg bevonulásához Bulgáriába, közölte is a bulgár kormány nyilatkozatát. A német sajtó azonban nem tulajdonított nagy jelentőséget a szovjet lépésnek, azt „oroszbulgár kérdésnek” jellemezte, s aláhuzta azt a szilárd német felfogást, hogy Németország hadiállapotban van Angliával, s mindazon helyen, ahol a német érdek parancsoló szükségessége forog fenn, a német hadsereg köteletségét teljesíti.

A háború kiterjedésére nem közömbös Törökország állásfoglalása. Bulgár sajtó értesítés szerint Törökország valószínűleg nem áll utjába a német hadászati terveknek.

Az angolok újabb fáradozásának középpontjában a francia mandátumos Szíria áll, ahonnan könnyen meg lehet közelíteni az iraki gazdag olaj forrásokat. Az angolok aggódva gondolnak arra, hogy a balkáni tisztogatás után ide is eljut a német hadsereg. Egyes külföldi lapok arról is említést tettek, hogy nem találnák lehetetlennek, ha az afrikai hadjáratba hetek múlva a német haderők is beleszólnának és siettetnék az angol hadsereg felgöngyölítését az egész észak-Afrikában. Hitler júliusi beszédére utalnak, aki Afrikát a tengelyhatalmak életeréről jelölte meg. A diplomáciai csatározásra a közeli hetekben meginduló tavaszi haditettek adnak csattanós és végleges választ.

Közeledik a döntés. Az amerikai segítségnyújtással kapcsolatban Goebbels német propaganda-miniszter érdekes nyilatkozata szerint Németországnak csupán kétféle derűs időjárásra van szüksége, hogy döntően felléphessen. (Függetlenség.)

A görög-albán arcvonalom megélénkült a harci tevékenység. A görög csapatok több helyütt támadtak, de az olaszok visszaszorították őket állásaikba. A görög kormány hivatalos nyilatkozatot tett közzé, hogy Görögország tovább harcol az olaszok ellen és megvédi területének szabadságát és épségét.

Uj tanfelügyelőt kapott Békésvármegye dr. Somody József tanügyi fogalmazó személyében. Az új tanfelügyelő nem ismeretlen a vármegyében. Több éven át mint beosztott működött Ringbauer Károly mellett. Dr. Somody tanfelügyelő körlevélben köszöntötte a vármegye népoktatási kerületének helyi hatóságait. Igéretet tett, hogy felelősségteljes munkájában mindig a népoktatásügy lehető hűségese szolgálata lesz vezérelve, s a hatályos törvények és rendeletek alkalmazásnál a tárgyilagos igazságosság és a számbaveendő érdekek jóindulatú és gondos mérlegelése alapján fog eljárni. Az endrődi egyházközségi képviselőtestület legutóbbi ülésén tisztelettel köszöntötte az új tanfelügyelőt és készséges támogatásáról biztosította a népoktatásügy nagyjelentőségű munkatérén.

HIREK

Bajczai Beliczay Miklósné, vármegyénk első asszonya nagy kitüntetésben részesítette községünket. Mint a Vöröskereszt Vármegyei Választmányának illesztés, agilis elnöke — eljött az endrődi fiókegylet kultúrledadására. Az autón érkező főispánét Csernus Mihály apátplebános, a fiókegylet elnöke és dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró fogadták és köszönték meg az endrődi vöröskeresztesek nevében a fáradságos, hosszú utazást. Vármegyénk elnökünk nagy figyelemmel hallgatta a nívós előadást és ismételt elismerését fejezte ki a kitűnő gárda nagyszerű szerepléséért. A Fiókegylet tagjai mélyszégyes tiszteletük hálasorait juttatták el Beliczay Miklósnénak.

Március 15-ét, a magyar szabadságharc emléknapját szokásos ünnepel és hazafias lelkesedéssel üli Endrőd magyar népe. Délelőtt 9 órakor Csernus Mihály apátplebános mond ünnepi nagymisét, 10 órakor pedig a „Hősök-emlékszobránál” az endrődi levente-, cserkész- és tanulóifjúság tart emlékünnepelet a „márciusi Nagyok” tiszteletére. Mindkét ünnepi aktusra a társadalmi egyesületek és hatóságok tagjait tisztelettel meghívja és a nemzeti zászló alatti felvonulásra kéri az ünnepély Rendezősege.

Áthelyezés. Dr. Ringbauer Károly tanügyi tanácsost, vármegyénk kir. tanfelügyelői hivatalának vezetőjét a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Miskolcra helyezte át. Őszinte sajnálattal hallottuk a váratlan hírt. Ringbauer kiváló pedagógiai érzéke, nagy gyakorlati tudása, a tanítói-kar iránt tanúsított megértő atyai jószága, s vármegyénk felekezeti békéjének odaadó szolgálata általánosan közkedvelt vezetőegyeniségévé avatta. További eredményes munkájára is a jó Isten bőséges áldását és segítő kegyelmét kívánjuk!

Békésvármegye Vöröskereszt Választmányának népes gyűlést tartott bajczai Beliczay Miklósné elnöke alatt. A községek kiküldött választmányi tagjai között jelen voltak az endrődi fiókegylet megbízásából Csernus Mihály elnök és dr. Cseh József orvos. A nemes szociális és emberbaráti szeretettől áthatott magasröptű elnöki megnyitó után az évi zárszámadást és költségvetést tárgyalta le a választmány, majd a kitűzött program jelentősebb pontjaihoz szólottak hozzá a tagok. Örömmel közöljük, hogy a választmány — a központi kiküldött hozzájárulásával — az endrődi fiókegyletet bizta meg a járási 100 ágyas hadikórház felállításával és vezetésével. A fiókegylet vezetősége szeretettel kéri a község lakosságát, hogy a felállítandó hadikórház felszereléséhez toll, párnahaj, törülköző, pokróc és pénz adományával járuljon hozzá. A raktár kezelését dr. Macák Jánosné vezetése alatt a fiókegylet választmányának szorgalmas nőtagjai vállalták.

K A T O L I K U S A K C I Ó

AZ ALFÖLD PÜSPÖKE

A magyar katolikus ujjáebre-
dés egyik nagy apostolat: dr.
Glattfelder Gyula csanádi püs-
pököt köszönti harminc éves
főpásztori működésének fordulóján a katolikus magyarság.
Bölcsessége, tüneményes szónoki ereje, megalkuvást nem ismerő szilárdsága Krisztus hit-
és erkölcsi igazságainak hirdetésében, gerinces, bátor magyarsága, derüs jósága, bőkezűsége és alkotóereje maradó értéket jelentenek a magyar katolikus egyház történelmében. Az ifjuság püspökének is hívják. A magyar középosztály tiszteirei annak a nagyszerű és kor-

szakos jelentőségű nevelőintézetnek falai közül kerültek ki, amelyet Glattfelder Gyula alapított és mai napig támogat. A magyar falu legényeinek gyűjtő tábora: a Kalot szintén Szegedről — az ő főpásztori áldása és tanácsa szerint indult rendkívül eredményes, hódító útjára.

A katolikus magyar közélet boldogan mondja magáénak Gyula püspököt és áhítatos imában kéri a Mindenhatót, hogy még sokáig álljon az élen erejének és tudásának teljében — az egyház és hazánk diszére. Ad multos annos!

ELSŐ KÖTELESSÉG A GYERMEK ELFOGADÁSA ÉS FELNEVELÉSE

Slivoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök most adta ki nagyböjti pásztorlevelét, amelyben a magyar élet egyik legfájdalmasabb pontjáról, a születések rosszabbodó arányszámáról emlékezik meg.

— A gyermek a jó Isten legnagyobb ajándéka — hangzik a körlevél — s rá akarok mutatni, hogy a gyermek a szebb magyar jövő istenadta záloga...

A főpásztor ezután a Szentírásból vett idézettel bizonyítja, hogy Isten ajándéka az emberi élet. Nagy bűn, ha a házastársak mesterségesen megakadályozzák Isten teremő munkáját, vagy megsemmisítik azt, mert ez éppen olyan gonoszság, mint a gyilkosság. Elgondolkoztató adatokat közöl ezután a pásztorlevél a bűnös beavatkozások egészségügyi veszedelméről.

Egy 1935 ben megjelent német orvosi szaklap szerint Németországban egyetlen év alatt 80.000 édesanya halt meg tiltott műtét következtében és több mint 300.000 megbetegedett. Hangoztatja a továbbiakban a püspök pásztorlevele, hogy a házassággal nemcsak jogokat, hanem kötelességeket is vállalnak az emberek.

Az első kötelesség a gyermek elfogadása és felnevelése. Ezt az Isten előtt önként vállalt kötelességet a házastársaknak teljesíteniük kell, bármennyi gondba és áldozatba kerül. Rámutat arra, hogy a szegényebb néprétegekben több a gyermek, mint ott, ahol azoknak felnevelésére jobbak az anyagi lehetőségek.

A féktelen szórakozási vágy, a divat és a túlzottan megnöveke-

dett életigények következtében ma mindenki költsézőbb életet akar élni, mint azt társadalmi helyzeté és anyagi ereje megengedi.

Ez azonban Isten és a lelkiismeret előtt nem lehet ok a házasság isteni rendeltetésének megátolására.

„Éppen úgy“ ...!

I. Vilmos, Hollandia királya, a protestáns állami egyházat ki akarta terjesztetni egész országára. Ugy gondolta, hogy még a szentmisét is elnézi a katolikusoknak, sőt püspökeiket is meghagyja, de azt már megköveteli, hogy ezek szakítsanak meg minden összeköttetést a római pápával.

Éppen egyik katolikus püspököt hívatta magához, hogy megnyerje eszméjének. Beszért neki, magyarázta neki, hogy mennyire helyes a protestantizmus. A püspök csak hallgatott, de végül is a fejét rázta.

— Felség, — mondotta — életem felett rendelkezhetik ön, de a hitemet Krisztus után igazítom és nem az ön szava után.

A holland király nem tudta elfogni protestáns észjárással, hogy miért ilyen nyakasok a katolikus püspökök! Túrelmetlenül felkiáltott: — Én nem tudom megérteni, hogy miért engedelmességek önök olyan rabszolgai módon a római pápának? Hát nem tudnának jó püspökök lenni anélkül, hogy törődnek a pápával?

A püspök azonnal megfelelt neki: — Hát, Felség, az olyan püspökök, akik nem törődnek a pápával, annyira jók lennének, mint amennyire jó lenne az a miniszter, aki fűtyül a királynak.

Egyházi híradás

Lelkigyakorlatok. Községünk egyik régi, érdemes családjának kitűnő hajtása: Ugrin Sándor jézustársasági atya március 6—7—8-án a kondorostanyai templomban, március 9—10—11-én az anyatemplomban tartott 3—3 napos szentgyakorlatot az endrői hívek részére. Mindkét helyen hatatmas tömegben hallgatták a hívek a kiváló lelkiprovokáló meggyőző, bensőséges áhitattal izzó beszédeit. A tavaszi munkálatok sürgető ideje sok földműves hívűnket akadályozták ugyan valamennyi beszéd hallgatásában, reméljük azonban, hogy az elhíntett mag így is kikel és megtermi ezrek és ezrek javára az őszinte megtérés és bűnbánat nemes lelki gyümölcsét.

Minden reggel végezhető a husvétii szentgyónás és szentáldozás. Endrőd népe a béke boldog éveiben is tudta és teljesítette legfontosabb és legértékesebb keresztényi kötelességét: megtisztult lélekkel hódolva közeledni és magához venni a Megváltó Krisztus szent testét és véréit. E viharos és pusztulással fenyegető korban még inkább szüksége van minden rendű és rangú egyénnek arra, hogy Krisztus Király kegyelme, oltalma és áldása védje az élet sorscsapásai, s a károhozat szörnyű veszedelme ellen. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak és terhelve vagyok és én megnyihitek titkeket!” mondotta az isteni Üdvözítő. Krisztus hív és vár tehát mindnyájunkat! Segítséget, erőt, egészséget, kitartást, békét, jobb és boldogabb életet csak tőle várhatunk. Legyünk érde-
mesek és méltók erre!

Asszonyok! Leányok! Március 25-én: Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén közös szentáldozást végzünk Krisztus áldott édesanyjának tiszteletére. Az emberiség megváltása isteni tényének égi híradását ünnepe-
ljük e napon. Az angyal köszöntésével egyesítsük a mi hála hódolatunkat is a Szent Szüz iránt.

Munkástestvérek! Mielőtt elindulnátok nehéz és verejtékes kenyérkereső munkátokra, jöjjetek előbb az Úr házába, ahol a kereszttségben Isten gyermekei és az anyaszentház tagjai lettetek, ahol ártatlan gyermeki lélekkel először járultatok a szentáldozáshoz, ahol a bér-
málás szentségében Krisztus öntudatos, bátor leventévé avattak, ahol gyakran megfogadtátok,

hogy „többé nem vétkezem és a bűnrevezető alkalmakat elkerülöm.” Jöjjetek, vegyétek magatokhoz a szegény, munkás földi életet élő Krisztus szent testét! Nektek legnagyobb szükségetek van a Megváltó Isten áldó szeretetére, irgalmas és segítő jóságára. Krisztus kegyelme nélkül az élet nehéz, elviselhetetlen, mostoha. Lélekben megerősödve, Isten segítő kegyelmével felvértezve szerencsésebben teljesíthetitek fáradtságos kötelességeket családotok és szeretteitek iránt is. Ne mások oktan és balga szólamaira, hanem szívetek benső vonzalmára és értelmek világos belátásra hallgassatok!

Nagyböjt minden péntekjén délután 3 órakor és vasárnapjain délelőtt 10 órakor sorozatos szentbeszédet mondanak Csabai Béla és Kiss Sándor káplánok. Ne maradjon el senki!

Hitbuzgalmi egyesületeink havi ájtatosságait a következő napokon tartják: Szent Ferenc III. rendje március 16-án d. u. egynegyed 3 órakor, az Oltár-egyesület március 23-án d. u. 4 órakor, a Jézus Szíve Szövetség március 30-án d. u. 4 órakor, a Leányegyesületek április 3-án d. u. fél 6 órakor, a Férfi Liga április 5-én d. u. fél 6 órakor.

Nagyböjt minden szombatján este 6 órakor a polgári iskolában hitvédelmi és szociális előadásokat tartunk a férfiak részére.

Külterületi szentmisék. Március 16-án a nagylaposi kápolna és a csejti iskolában, március 23-án az öregkerti Szent Imre iskolában, március 25-én a polyákalmi iskolában, március 30-án a nagylaposi és varjasi iskolákban, április 6-án az öregkerti kápolna iskolában, április 14-én a csejti iskolában mutatunk be szentmiséket.

Betegek ellátása. A huzamos idő óta betegek és öregek havi gyóntatását a belterületen március 31-én, a külterületen április 1-én végezzük. Kérjük a híveket, hogy minden beteget pontosan jelentsenek be a sekrestyében.

Figyelem! Az egyházi híreket ne csak olvasd, hanem szívd is meg és közöld szomszédaidal is!

A legnívósabb és legelterjedtebb irodalmi lap: Uj Idők. Mutatványszám: Budapest, Andrássy ut 16.

Olvassá a Magyar Katonajóságot s büszke lesz arra, hogy magyar! Megrendelhető Budapest, Reviczky u. 4/b.

MEGHÍVÓ.

AZ ENDRÖD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

1941. évi március hó 25-én délután 4 órakor, Endrődön, a Kátholikus Népház nagytermében tartja

XLVII-İK ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a t. részvényeseket ezennel meghívja AZ IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1 Elnöki megnyitó

AZ ENDRÖD-GYOMAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Régi szöveg:

Új szöveg:

4. §.

A Társaság alaptőkéje 20.000 drb. 400.—korona n. é. és névre szóló részvényből és 8.000.000 koronából áll. A részvények 1, 5, 10, 25, 30 és 100-as címletekben állíthatók ki.

A társaság 2500 drb. 40 pengő n. é. és névre szóló részvényből áll. A részvények 1-es és 10-es címletekben állíthatók ki.

5. §.

A részvények a vezérigazgató, pénztárnok és a társaság könyvezetőjének aláírásával adatkak ki. Minden részvényest a társasági vagyon aránylagos része illeti.

A részvények az elnök, pénztáros és a társaság ügyvezető könyvelőjének aláírásával adatkak ki. Minden részvényest a társasági vagyon arányos része illeti.

7. §. második

Minden átírást 1—1 részvény után 2 Korona fizetendő a tartalék alap javára.

Minden átírást 1—1 részvény után 1 Pengő fizetendő a tartalék alap javára. Igazgatóság indokolt esetben e fizetés kötelezettsége alól felmentést adhat.

11. §.

A részvénytársaság tisztviselői: a.) elnök, b.) társelnök, c.) vezérigazgató d.) ügyvezetőigazgató, e.) könyvezető, f.) pénztáros, g.) társulatiügyész.

A részvénytársaság tisztviselői: a.) elnök, b.) két alelnök, c.) főkönyvelő, d.) könyvelő, e.) pénztáros, f.) társulatiügyész.

12. §.

Elnök, illetve akadályoztatása esetén társelnök a közgyűlés tanácskozásait vezeti, a közgyűlés által 3 évre választatnak, fizetésük nincs.

Elnököt az igazgatóság választja alakuló ülésén saját megbízatásának időtartamára. Vezeti a közgyűlés és igazgatósági ülés tanácskozásait. Főnöke az intézet tisztviselői karának, irányítója a társulat ügyvitelének.

13. §.

A vezérigazgató vezeti a társulat mindennemű ügyeit, elnököl az igazgatósági üléseken, valamint az elnök és társelnök akadályoztatása esetén a közgyűlésen is.

Elnököt akadályoztatása esetén az alelnökök helyettesítik választásuk szorrendjében.

14. §.

Az ügyvezető igazgató a vezérigazgatót akadályoztatása esetén minden ügykörében helyettesíti. Fizetését az igazgatóság határozza meg.

Főkönyvelő az intézet mindennemű ügyeinek vezetője, a közgyűlés és igazgatósági gyűlések előadója, a tisztviselők ügykörének és működésének és irányítója. Értékes munkássága elismeréséért az igazgatóság ügyvezető-igazgatói címmel és cégaláírási joggal jutalmazhatja.

15. §.

A könyvezető és pénztárnok a hatáskörükbe eső teendőket végzik, tartoznak évl fizetésüknek megfelelő biztosítékot az intézet pénztárában elhelyezni. Ugy az ügyvezető-igazgató, mint könyvezető és pénztárnok életfogytig, illetve a társaság fenállásáig választatnak, állásuktól fegyelmi uton mozdíthatók el. Az ügyész viszi a társaság peres és perenkívüli ügyeit. Mindnyájukat az igazgatóság választja meg és fizetésüket is ez állapítja meg.

A könyvelő és pénztáros kijelölt ügykörük teendőit lelkiismeretesen tartoznak végezni. Igazgatóság utóbbtól megfelelő biztosítékot igényelhet. Ügyész, esetleg a fiók telep megbízott ügyésze a társaság peres és perenkívüli ügyeit intézi. A tisztviselők — megfelelő próba-idő után — az intézet állandó alkalmazottjai, működési idejük azonos a pénztárnok tisztviselői törvényben megszabott szolgálati idejével. A tisztviselők fizetését, az elnök tiszteletdíját, valamint az ügyész járulékait az igazgatóság állapítja meg.

20. §. első

A részvényesek a közgyűlésre a gyűlést megelőző két vasárnapkal a templom előtti kétszeri hirdetéssel és a gyűlés tárgyainak megjelölése mellett a közgyűlést megelőző nyolc nappal egy békésmegyei lapban egyszer közzé teendő hirdetés útján hívattak meg. Érvényes határozat csak így kijelölt tárgyak felett hozhatók.

A részvényesek a közgyűlésre a gyűlést megelőző egy héttel a községben szokásos hivatalos hirdetéssel és a gyűlés tárgyainak megjelölése mellett egy békésmegyei lapban egyszer közzé teendő hirdetés útján hívattak meg. Érvényes határozat csak az így kijelölt tárgyak felett hozhatók. (második és harmadik bekezdés marad)

negyedik

A részvényes annyi szavazatot gyakorol, ahány részvénye van, azonban 40 szavazatnál több

Minden részvényes annyi szavazatot gyakorol, ahány részvénye van, azonban negyven szá-

2. Jegyzőkönyvvezető és hitelesítő kijelölése

3. Igazgatóság jelentése az 1940. üzletéről, valamint az 1940. évi december 31-én lezárt származások előterjesztése.

4. Felügyelőbizottság jelentése az 1940. üzletéről

5. Határozathozatal az 1940. évi mérlegmegállapítása és a nyereség felosztására nézve. Felmentvények megadása.

6. Igazgatóság javaslata az alapszabályok 4, 5, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 20, 25, 29, 31, 32, 36, 37 és 49-ik paragrafusainak módosítása s ez ezzel kapcsolatban a részvények összevonására.

7. Az igazgatósághoz a közgyűlés előtt legalább 3 nappal beadott indítványok tárgyalása. Endrőd, 1941. március 4.

ALPSZABÁLYAINAK MÓDOSÍTÁS TERVEZETE.

bizás folytán. Nőket a férj, kiskorúakat az apa vagy gyám, gondnokság alattiakat a gondnok külön meghatalmazás nélkül is képviseli.

megbízás is e szám nagyságáig korlátozódik. Nőket a férj, kiskorúakat az atya vagy gyám, gondnokság alattiakat a gondnok, külön meghatalmazás nélkül is képviseli.

ötödik bekezdés.

Érvényes határozat hozatalához a 23-ik paragrafusban felsorolt tárgyak kivételével névszerinti szavazás útján általános szótöbbség kívánatik: a közgyűlés azonban közfelkiáltás útján is érvényesen határozhat.

Érvényes határozathoz — közfelkiáltás útján — általános szótöbbség kívánatos. Legalább 100 részvényrel rendelkező részvényes-csoport írásbeli kérésére elnök névszerinti szavazást köteles elrendelni.

25. §.

A részvénytársaság ügyeit az igazgatóság intézi, mely 1 vezérigazgató, 1 ügyvezetőigazgató, legtöbb 15 és legkevesebb 12 igazgatósági tagból állhat, kik az ügyvezető kivételével valamennyien a közgyűlés által 3 évre választatnak.

A részvénytársaság ügyeit az igazgatóság intézi, mely legtöbb 16, legkevesebb 10 tagból állhat, kiket a közgyűlés 3 évre választ.

(második bekezdés marad.)

Az igazgatóság tagjai 10 drb saját nevükre átírt részvényt kötelesek az intézet pénztárában biztosítékul szelvényeivel együtt letenni.

Az igazgatóság tagjai 20 drb saját nevükre átírt részvényt szelvényeivel együtt kötelesek az intézet pénztárában biztosítékul letenni.

29. §.

A felügyelőbizottság a közgyűlés által 3 évre választott 8 részvényesből áll, számuk, ha időközben 5-nél kevesebbre nem csökken nem egészítették ki. Érvényes határozathozatalra legalább 4 tag jelenléte szükséges. Tiszteletdíjuk az évi tisztanyereség 5 százalékában állapíttatik meg.

A felügyelőbizottság a közgyűlés által 3 évre választott legtöbb 8, legkevesebb 5 részvényesből áll. Érvényes határozathoz legalább 4 tag jelenléte kívánatos. A felügyelőbizottság tagjai 5 drb saját nevükre átírt részvényt szelvényeivel együtt biztosítékul kötelesek az intézet pénztárában elhelyezni. Tiszteletdíjuk az évi tisztanyereség 5 százaléka.

31. §.

(első bekezdés marad) második bekezdés.

Leszámitol és visszleszámitol váltókat és kereskedelmi utalványokat, foglalkozik bankügyletekkel és árúüzletekkel, továbbá mezőgazdasági, ipari és egyéb ilyenmű vállalatok továbbfejlesztésével és mindennemű vállalatok finanszírozásával.

Leszámitol és visszleszámitol váltókat és kereskedelmi utalványokat, foglalkozik bankügyletekkel, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi árúüzletekkel fuvarozással, hasonló keresztény irányú vállalatok továbbfejlesztésével.

(3, 4, 5-ik bekezdés marad)

hatodik bekezdés.

Szükséghez mérten fiók telepeket létesít.

A pénzügyi és közgazdasági szükségletekhez képest a szomszédos községekben fiók telepeket létesít.

32. §.

(1, 2, 3-ik bekezdés marad) negyedik bekezdés.

A betét legkisebb összege 1 korona.

A betét legkisebb összege 1 pengő.

36. §.

Felmondás 300 koronáig nem kívánatik, 301 koronától 600 koronáig 3 nap, 601 koronától 1000 koronáig 5 nap, 1001 koronától 4000 koronáig 8 nap, 4001 koronától 10.000 koronáig 15 nap, 10.001 koronától 20.000 koronáig 30 nap.

Felmondás 500 pengőig nem kívánatik 501 pengőtől 1000 pengőig 3 nap, 1001 pengőtől 2000 pengőig 5 nap, 2001 pengőtől 5000 pengőig 8 nap, 5001 pengőtől 10.000 pengőig 15 nap, azon felül 30 nap.

37. §.

Ha a felmondott összeg a felmondási határnapon fel nem vétetik, a betét 1 hónapig nem kamatozik s ha ezen idő alatt sem vétetnek fel a legkisebb kamatlábbal tovább kamatoztatik.

Ha a felmondott összeg a felmondási határnapon fel nem vétetik, újabb felmondásnak van helye. Az ilyen függő betét csak 15 nap után kamatozik újra.

49. §.

Jelzálogkölcsönök az igazgatóság által utalványoztatnak és pedig:

Jelzálogkölcsönök az igazgatóság útján utalványoztatnak és pedig:

a.) telekkönyvezett ingatlanra, az ingatlan értékének 2/3 részéig.

a.) telekkönyvezett ingatlanra, az ingatlan forgalmi értékének legfeljebb 40 százalékáig.

b.) tüzikár ellen biztosított há-

b.) tüzikár ellen biztosított há-

TBC-hét Endrődön

A Tuberkulózis Elleni Orsz. Szövetség (TEOSZ) felszólítására minden községben felvilágosító előadásokat tartottak, amelyeknek célja, hogy e szörnyű népbetegség megelőzésére felhívják a figyelmet. Községünkben a TBC elleni küzdelmet szolgálta a febr. 17, 18, 19-én tartott röntgenvizsgálat, dr. Köstner József, a kiváló röntgen-szakorvos vezetése mellett. Békésvármegye egészségügyi kulturájának egyik tényezője a vándor-röntgen szolgálat. Minden kis faluba, tanyába eljut. Saját áramfejlesztővel bír, tehát bárhol felszerelhető. Célja, hogy sok-sok ember átvilágításával felkutassák a beteg, fertőző embereket, s azok elkülönítésével, gyógyításával küzdjenek a betegség tovább-terjedése ellen.

E három nap alatt Endrődön és Kondorostanyán kb. 100 felnőttet és 600 iskolást és óvodást vizsgáltak meg.

Febr. 18-án és 20-án az Öregszőlőben és a Katolikus Munkásokban tartott előadást dr. Cseh József közs. orvos a TBC elleni védekezésről.

Febr. 19. A TEOSZ felszólítására az Ifjúháji Vöröskereszt is bekapcsolódott a tbc elleni küzdelembe. Tette ezt annál inkább, mivel az IFJ. Vöröskeresztnek fő ténykedése az egészség védelme, s mivel a tbc elleni küzdelmet minden magyar pedagógus nemzetmentésnek tekinti.

Febr. 23-án d. u. az összes növendék jelenlétében diszgyűlést tartottunk a következő számokkal: 1. Himnusz. 2. Vöröskereszt. (Sajó S.) Szavalt a Cseh E. IV. o. t. 3. Beszéd a tbc-hét alkalmából. Tartotta özv. dr. Maác Jánosné. 4. Vöröskereszt. (Szekeres M.) Szavalt Timár Margit IV. o. t. 5. Jelige. Éneklék a vöröskeresztesek, 6. Medvecsalogató. (Vályi Nagy G.) Szavalt Uhrin Béla III. o. t. 7. Magyar nótákat hegedült Kationa Irén II. o. t. 8. Február. (Ölbey I.) Szavalt Kovács Anna III. o. t. 9. Magyar dalok. Énekeltek a vöröskeresztesek. 10. Vöröskeresztesek. Szindarab. Előadták a IV. osztályos leányok és fiúk.

Az előadás után fogadalmat tettek, hogy harcolnak a betegség ellen, hogy megnagyobbodott hazánknak minél több egészséges polgára legyen!

Büntetések. Testgyakorlási kötelezettség elmulasztása miatt Csik Imre 10 nap, Köles János 20 nap, Farkas Imre 5 nap, Vaszkó János 1 nap, Kiss Vince 15 nap, Hanyecz Vince 30 nap, Oláh István 5 nap, Girics János 30 nap, Timár Imre 5 nap, Kovács Jenő 30 nap, Gubuzsai Vince 15 napi elzárásra ítéltetett.

Egyesületi hírek

A Vöröskereszt-fiókegylet farsangi kulturesztje szépszámu közönség jelenlétében igen nagy sikerrel zajlott le a Katolikus Népház mozi és nagytermében. A művészi színvonalu, frenetikus teltséget aratott előadáson a közönség színe-java üdvözölhette Beliczey Miklósné főispánét és dr. Sorbán Jenőné, népszerű főszolgabiránk kedves nejét. Valamennyi szereplő elsőrangot nyújtott. Főispánénk megjegyezte, hogy Gyulán is szívesen hallgatnák a jobbnáljobb számokat. Kovács Olga a legnagyobb magyar értéket: a gyermek szeretetét köthette a hallgatóság lelkére. Tóth József a légtalpon lényeges szabályait ismertette. Kovács Magdus magánjelenete nagyszerű alakítás volt. A „vonós-ötös” művészi számai lelkes tagsra ragadták a közönséget. Kiss Sándor Garamölgy Mihály főharangozó panaszelevelét olvasta fel harsogó kacaj között. Az est főszáma: Pekáry Margit operaénekesnő üneményes ének-művészete volt. Tudásának és nagyszerű hangkulturájának javát adta három műdal kitűnő interpretálásával, de bájos és elragadó volt a régi és újabb magyar nóták hangulatos, megkapó éneklésével is. A közönség ismételt tapsviharral jutalmazta és megújrázta a művésznő énekszámait. Előadás után a Népház nagytermét töltötte meg a hajnali órákig együttmaradó, magyaros jókedvvel mulató közönségét. A hangversenyen felülfizettek: Csornus Mihály 20 pengő, N. N. 10 pengő, dr. Sorbán Jenő 2 pengő, Nádudvary Mihály 4 pengő, Alapy Andor 2 pengő, Kurilla Vince, Puskás Lajos 1—1 pengő, Takács Imre 50 fillér.

A Levente-egylet is működő előadással adózott a farsangi napoknak. Több heti szorgalmas munka eredményéről sikeresen számoltak be leventéink. Hogy mily nagyszerűen sikerült az előadás és ezt követőleg a „leventebál”, jellemzi az, hogy szemrehányást tettek az Apátornak, mért nem építette nagyobbra a Népházat. Sokan nem értek be a tágas helyiségekbe.

A külterületi legények sem hagyták magukat. Mindenfelé ostromolták a népművelési bizottság vezetőit, hogy őket is szerepeltessék a közművelődési előadásokon. Farsang utolsó hetében az Öregkertekben, Kocsorhegyen és Nagylapason rendeztek működő előadásokat a körzet népének tömeges megjelenése mellett.

A Leányegyesületek közös farsangi „kulturdélutánján” is több száz főnyi közönség hangos teltséssel jutalmazta az ügyesen szereplő tagjait a KLOSZ-nak és a Dolgozó Lányok csoportjának.

A Leányegyesületek tagjai a nagybőjben is összejönnek vasárnaponként a keresztuti ájtatosság végzése után klubhelyiségükben. Rendes, szolid, valláserkölcsileg kifogástalan leányokat szívesen fogadnak maguk közé.

Közgyűlés. Az egyházközségi képviselőtestület március 7-én tartotta tavaszi közgyűlését Csornus Mihály apátplebános elnökletével. A múlt évi zárszámadás letárgyalása után a Walthier György és Szádeczky Klára polgári iskolai tanárok megüresedett állásainak betöltése került sorra. Képviselőtestület az egyetlen pályázó — Hattyuffy Erzsébet okl. középiskolai tanárnőt választotta Walthier helyére helyettes tanári minőségben. Szádeczky utódául ideiglenes helyettes megbízását kéri a főtisztelendő Egyházmegyei Főhatóságtól. — Majd a Dienes Izra és Hajdu Emma lemondásával megüresedett tanítói állásokat töltötte be a képviselőtestület. Dienes Izra helyére Szabó Elek polyákhalmi tanítót, Dienesné Hajdu Emma helyére Gábrriel Irma kocsorhegyi tanítónőt, Kocsorhegyre Venczák Terézia okl. tanítónőt, Szabó Elek helyére ideiglenes helyettesi minőségben Kovács Margit okl. tanítónőt választotta meg. Utóbbi azzal a feltétellel, hogy polyákhalmi megbízása a tanév végéig szól, akkor másik leányiskolánál nyer alkalmazást. A tanügyi kérdések intézése után a Katolikus Legényegylet székház bővítési ügyét, s a központi és szarvasvági temetőben építendő ravatalozók építését tárgyalta a képviselőtestület. Ezen építések munkaadását és elvégzését az egyháztanácsra bízta. Elnök javaslatára kimondotta még a képviselőtestület, hogy az 1941-42. tanévtől kezdődően megkezdje a VIII. osztályu népiskola kiépítését akként, hogy a jövő tanévben a VII. az ezt követő tanévben a VIII. osztályt létesíti a kondorostanyai központi, a Szent Imre-, az Öregkerti Kápolnás, a décspaskumi, a gyomavégyi és mirhői, továbbá a körösöntuli iskolák valamelyikében. Végül elnök felhívta képviselőtestület tagjait, hogy a napokban nagybőjti lelki gyakorlaton vegyenek részt és teljesítsék legfontosabb és lelkükre leghasznosabb katolikus keresztény kötelességüket: a husvétii szentgyónás és szentáldozás példaadó és áhitatos elvégzését.

Murgács-nótaest Endrődön. Harsányi László főjegyző most negyedizben rendezett a jegyzők árvái javára. Murgács Kálmán közreműködésével nagyszerű hangversenyt, melyen a közönség színe-java lelkesedéssel, odaadással, meleg hangulatban élvezte a jegyzők országos nevű történelmi hivatást betöltő tanítójának izgalommal és nagy érdeklődéssel végig magyar művész előadását. Bevezető beszédet Harsányi fő-

jegyző mondott, nagy hatást váltva ki költői lendületű előadásával. Murgács! „Csupa öröm a mostani házasság!” c. bohózatát a közönség népes tisztikarától rekrutált műkedvelők adták nagy sikerrel. Honti Elek, Domokos Lajos, Kovács Olga, Pintér Lajos, Dógi Gyula és Domokos Margitka sok és megérdemelt tapsot kaptak. A mindvégig kacagtató bohózatot jól mulatott a közönség. Csornus Mihály apátplebános „Fekete madár a csóka” c. nótája szintén nagy hatást váltott ki. Fehérvári Ferenc szellemesen konferált. A gondolatokban gazdag záróbeszédet is szintén a főrendező, Harsányi László mondotta. Timár Irénke és Urbán János községi tisztviselők különösen kivették részüket a rendezés munkálataiból. A nagyszerű estély után — mely árváinknak is szép jövedelmet hozott — lelkes hangulatban reggelig tartó tánc következett.

Nagyhét.

A nagyhét az Üdvözítő keresztáldozatának emlékére van szentelve. Az istenember hősiesség, önfeláldozó szenvedése és halála minden esztendőben új buzgóságot, szeretetet ébreszt bennünk szent hitünkkel szemben, amelynek alapítója ily sokat tett értünk. Ugyancsak ez az önzetlen érettség bűnösökért bemutatott áldozat, bennünket is rávezet a tevékeny, katolikus viselkedésre; megtanít, hogy az élet szenvedéseit Krisztusért szívesen viseljük és az Egyházért is szívesen vállaljunk magunkra munkát, ha kell szenvedést, áldozatot is.

Látjuk tehát, hogy a nagyhét, különösen a három utolsó napja, nemesak egyszerűen megemlékezés Krisztus keresztáldozatára nemcsak tisztelni akarjuk, ezzel az Üdvözítőt, hanem reánk nézve valósággal erőforrás és gyakorlati jelentőséggel bír. A bánat, szeretet és a hála érzelmei mellett, amelyek ilyenkor sokkal nagyobb mértékben töltik be szívünket, az Üdvözítő szenvedésének szemlélete alkalmával föllelkessünk az Ő követésére és valóságos vértanui bátorsággal látunk hozzá a krisztusi élethez.

A nagyhét a csendes hét, amikor a harangzuga és az orgona is elnémul, a szenvedésnek a hete. Az Egyháznak ez a figyelemre méltó, mélyen bevezető, mélyreható hallgatásra, hogy ebben a lelki elmélyedésben annál jobban tudjunk imádkozni. Csak a csendesen hallgató lélekhez szól az Isten. Arra is törekedjünk, hogy fölösleges elfoglaltságtól tartózkodjunk, leparkodjunk résztvenni a nagyheti szertartásokon.

A nagyhét szentihét. Azáltal a komoly elhatározással fogjunk hozzá, hogy lelkünk számára az üdvösségnek, a lelki feltámadásnak és egykor a boldog örökkévalóságnak a hete lesz.

SZÜNJENEK MEG AZ ELLENTÉTEK A CSALÁDOK ÉS AZ OSZTÁLYOK KÖZÖTT

Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek nagy bőjti szózatában a mai nehéz időkkel és az ilyen idők rendkívüli kísértéseivel foglalkozik. Minden rendezett emberi társaság vezetőkből és alárendeltékből, parancsolókból és engedelmeskedőknél áll. Ahol azonban Krisztus tanítását a felebaráti szeretetről nem követik, vagy nem is ismerik, ott a parancsolók és az engedelmeskedők között fájdalmas távot áll. Akiket az Alkotó keze az élre állított, istenfélelemben, komoly bölcseségben, pártatlan jóságban kell élniük azok iránt, akiket vezetnek; a törvények végrehajtói senkitől ne kívánjanak többet, mint amennyit a törvény előír és ne okozzanak szükségtelen fájdalmakat főleg a gyengéknek, szegényeknek és betegeknek. Az alárendelték türelmében, bizalomban, összefogó, kitartó munkában segítsék elő azt, amire mindannyian törekszünk, hogy a mindnyájunk által kívánt jobb világ ki-

alakuljon. Ennek csak egy közös rugója, alapja s életője lehet az ember lelkében: az istenszeretettel táplálkozó felebaráti szeretet. Szíveinkben — folytatta a szózat — gyuladjon ki az igaz szeretet minden ember, de főleg a sorsüldözött szegényebbek iránt és az ő nehéz sorsuk megkönnyítésére kövessünk el minden tőlünk telhetőt. Szünjenek meg a nagy ellentétek emberek, családok és osztályok között az egész Alföldön; ne okozunk fájdalmat egymásnak; ne keltsünk bánatot és ne szurjunk töviset testvéri szívekbe, hanem fogjunk össze és közös erővel igyekezzünk mindent jóvátenni, mindent helyrehozni, amit az elemek vagy saját bűneink halomra döntöttek. Ilyen szeretetre van szükség ennek a vergődő, vajudó világnak és a testi-lelki szörnyű szegénységnek, mert az ilyen krisztusi szeretet a romok felett is új és szebb világot tud építeni, melyet Isten áldása is segít.

Mi az élet?

Egy külföldi író a régi kódex-időbeli legendák formájában dolgozta fel annak a nagy kérdésnek helyes feleletét, amelyik az élet legnagyobb igazsága.

Egy király magához hívatta országának bölceit. Megjelentek valamennyien. Az első sorban állott három bölcs, akik nemcsak abban az országban, de messze külföldön is híresek voltak.

— Azt szeretném hallani tőletek, — kezdte beszédét a király — hogy minek tartjátok ti az életet? Egy mondatban feleljétek rá és aztán röviden okadatoljátok meg ezt az egy mondatot.

Elsőnek a legfiatalabb bölcs felelt. Jól meghizott, kővérképű, testes ember volt ez. Mosolyogva nézett a világra.

— Királyi felség, — mondotta — egy mondatba kéred a választ arra a kérdésre, hogy mi az élet? Én úgy vélem, hogy az élet: élvezet. És azt kívánod, hogy megokadatoljam? Megteszem. Az élet csak akkor ér valamit, ha öröm. Öröm nélkül értéktelen és csak teher. És mindenki tudhatja, hogy ha éhség gyötri az embert és nem elégítheti ki étvágyát, ha szomjúság kínozza és nem csillapíthatja vágyát, kín az élet. Még a tudomány sem ér semmit üres gyomorral és kiszáradt torokkal.

A király megcsóválta a fejét és rosszalóan válaszolt:

— Nincs igazad. Egy év előtt

beteg voltam. Nem esett jól akkor nekem a fácánhus sem és nem tudtam élvezni a legízesebb bornak zamatját sem. És mégis görcsösen ragaszkodtam az élethez. Visszaborzadtam még a gondolatától is annak, hogy elveszít-hettem. Megtanultam akkor, hogy az élvezet csak járuléka lehet az életnek, de nem lehet maga az élet lényege.

Sorra került a második bölcs. Ez már öregebb, hajlott hátú ember volt. Látszott, hogy sok csapást kapott már az életől és arca is keserűséget tükrözött. Ő is felelt:

— Királyom, az én véleményem szerint az élet a lassu meghalás. Én is megokadatolom tételemet. Nézd meg a kikelő fűszálat, nézd meg a rügyező fát, nézd meg a bímbózó virágot, nem az elmulás útján vannak ezek? Csak néhány nap választja el megjelenésüket elmulásuktól. Az élet tehát az az út, amelyet a halál felé megteszünk.

A király megdöbbsent e szavak hallatára. Kisideig gondolkozott és csak azután felelt:

— Nincs egészen igazad, bölcs! Az való, hogy a halál létezik és mindenkinek sorsa. De az lehetetlen, hogy az ember számára is csak annyi legyen az élet, mint a fűszálnak és fának. Nem lehet, hogy azt az arasznyílétet nevezhessük életnek, amelyik a bölcső és a koporsó között van. Az ember élete örök, tehát a halál csak

egy pont, egy váltkozás, egy átszállás az életnek útján.

Sorra került a harmadik bölcs is. Kemény, dacos tartású ember volt. Homlokát összehúzta, fejét felemelte és szinte kiáltó hangon válaszolt a királynak:

— Az élet, királyom: harc. Okát adom, hogy miért mondom ezt. Ez tapasztalat. Semmit sem kapunk ingyen, mindenért tenniünk kell valamit. Még a csörgedező forrás vizét is csak akkor élvezhetjük, ha lehajlunk hozzá vagy merítünk belőle. Meg kell küzdenünk a napi kenyérért. Meg kell küzdenünk ellenségeinkkel. Ez a küzdelem a halálra is kiterjed, mert a halál ellen is harcolunk az utolsó lehelletünkig.

A király derültebb arccal nézett erre a bölcsre. Bólintott szavához és így felelt neki:

— A te feleleted, bölcs, helyesebb, mind a két társadé volt. De nem egészen helyes. Van igazság abban, hogy az élet valóban küzdelem, harc. Ámde ne felejtsd el, hogy az ember eszes lény. És esztelen az, aki nem tudja, hogy miért küzd. Az emberek küzdelme csak akkor helyes, ha célja van.

— Én tehát azt mondom nektek: az ember célja az, hogy küzdjön a győzelemig. És én is megokolom állításaimat. A küzdelem magában esztelen lenne. Csak olyan volna, mint az örültnek hadakozása, aki nekitámad mindennek, ami eléje kerül, összetöri és összezuzza mindazt, ami ellenáll. Az ember diadallal akar ur maradni a csatatéren. Célta akar érnit. A célt Isten tüzi eléje. De ennek eléréséhez kevés a maga ereje, az Isten segítségére van szüksége. És az Isten segíti is az embert, ha úgy küzd és azért küzd, amiért az Isten akarja. Ha azért küzd, hogy a lelke tiszta maradjon és ne szennyeződjék be a bűn porával. Ha azért küzd, hogy az Isten országa és az Isten nevének dicsősége nőjön ezen a földön. Ha azért küzd, hogy az Isten örömmel tekintsen rá, mert emertársát felemeli és segíti Isten kedvéért. De mit beszéljek én nektek sokat, egy mondatban foglalom össze számotokra, hogy mi az élet: az élet küzdelem az Istenért és a benne való győzelemért.

— Ámde ne higgyétek, — szólt a király, — hogy én is bölcs vagyok. Mindezeket, amikor nektek mondtam, nem magamtól tettem. Arra az igazságra, amelyet hirdettem, szent vallásom tanított meg engem. Mert jegyezétek meg, hogy ti inkább okoskodó emberek vagytok, de nem bölcsök. A bölcs inkább a vallásos ember. Az ilyen nemcsak keresi és boncolgatja az igazságot hanem készen kapja, elfogadja és javára fordítja.

Ennek a külföldi írónak sorai-ban bizony meggondolni való és nagy igazságok vannak.

Az Isten nem ver bottal!

Franciaország a múlt század kilencvenes éveiben meggyalazta egykoron dicső katolikus multját és nemes hagyományait. A világ szabadkőműves-liberális körei, társulatai és egyesületei, a nemzetközi szociáldemokrata irányzat, de még a leszakadt „keresztény testvérek” is örömmámorban usztak, amikor a francia istentelen parlament kitiltotta a vallástanítást az iskolákból, kitöröltette Isten nevét a tankönyvekből, elrabolta az egyház vagyonát, eltörölte a szerzetesrendeket és kiüzte őket Franciaországból. Jézus szent nevét még említeni sem volt szabad az iskolákban. Isten nélkül nőtt fel egy teljes nemzedék. Nálunk is megkísérelték a francia példát. Behozták apolgári házasság kötést, kitiltották az állami iskolákból a feszületet, s erős harcot indítottak azért, hogy a vallástanítást is meg kell tiltani az iskolákban. A vallás magánügy, hangoztatták a megbódult francia-utánczók.

Kiváncsiak vagyunk, vajjon a francia istentelenség szörnyű és gyászos következményeiből tanulnak-e a megköttyagosodott majmolók? Mert mit láthattunk? Franciaországban a család lezüllött, az elválások tönkretették a házasság isteni szent segítségét, a gyermekáldást a felvilágosultság és egyéni szabad élet korlátjának tekintették, aminek következményeként az ország elnéptelenedett, nem szaporodott, sőt elkorcsosodott minden téren. Hetven év előtt még csaknem egyenlő volt a német és francia nép számban és erőben, most pedig kétszer annyi német törte át a francia védelmi vonalakat és verte tönkre hosszú évtizedekre a világ leggazdagabb államainak egyikét.

A gyászos leveretés gondolkozóba ejtette a francia államvezetőket. Amit ők és elődeik vétekettek Krisztus ellen, most jóvá akarják tenni.

Február 26-án rendelet jelent meg, mely kötelezővé tette a vallásoktatást az összes állami és magániskolákban. Vissza az Istenhez! Vissza az anyaszentegyházhoz! Ez a magára-óbredt és új életre berendezkedő franciák jelszava.

A francia radikálisok és szocialisták gyermekei megtanulják tehát újra imádni, engesztelni Krisztus nevét. Az Isten vár, tür és nem ver bottal!

HIRDESSZEN
LAPUNKBAN

Garamvölgyi Mihály főtoromőr panasza Csernus Mihály méltóságos apáthurhoz

Főképen tisztelt Apáthur, meg meggyomás!

Ezen pár sor irasom a legjobb egészségben találja, melyhez hasonlót önmagának is szívből kívánok.

Engedelmet kérek, hogy a beütim nem mind egyformák, de hát mink se vagyunk egyenlők, pedig hát mindketten Szent Mihály dicső szent nevét bitoroljuk. Négy nap óta rovom a sorokat, merthogy minden negyedórát túlkölni kell, s az alatt megszakad a tudomány. De nem is látok mindig egyformán és ebben az apáthur a főbűnös, mivel a torom ablakok nem zárnak jól, ozt szörnyű nagy a húzal. A kipem rég kiment volna divatból, s valahol az üstökön viselném a szémeimet, ha nem élnék én is csalafintassággal. Ugy cselekszök és erre kioktattam az új kollegát is, hogy minden negyedórán ellenkező irányban nyitom ki az ablakokat, így aztán a cug visszarángati az arcizmokat eredeti formájukba. De még így is be kell hunynom irásközben azt a szömemet, amelyik pont akkor kapott cugot. Meg is kérdezte a komám odafenn a minap, hogy miért hunyja kend-be az egyik szemit, amikor ír? Hát azért fe oktondi magyarázam a nehézföfogásunak, ha mind a kettőt behuynám, hát nem látnám a betüket. Erre aztán megnyugodott.

De ezeket csak azért irtam, hogy belejőjjen a helyes értelmezésbet. Más az én panaszom, sokkal fontosabb. Egészen elkeserit

Tetszik tudni, hogy a főjegyző ur kívánságára megmagyarosítottam a nevemet. Gíricz helyett „Garamvölgyi“-re. Hát azóta nincs maradásom a gyomavégiek előtt. Aszondják, hogy kétszáz eszten-deje itt viselték őseim a Gíricz nevet, vén koromra mér untam rá? Meg ha már magyarosítani akartam, akkor mér mentem a Garamvölgybe, ahol a palócok, meg tótok laknak, mért nem Körösvölgyre változtattam. Hiába magyarázom, hogy minden zsebkendőmbe és alsóruhámbe a Gö betű van be varva, tehet az új név is csak gö-vel kezdődhetett. Megoztán a Körös mellett nemcsak Endröd, de Gyoma is itt fekszik. Hát már mégse akartam, hogy uton-utfélen gyomainak nézzenek. Nem, vagyok én karórágól?

A napokban ippeg készültem panaszra a község házára. Az Urbán jegyző ur aszondta, hogy a főjegyző ur nincs itthon. Pesten telet, menjek a Tóth jegyző urhoz. De csak az ajtajáig jutottam mert odabenn valaki, úgy vettem ki, hogy a toronylábánál lakó urimiféle, ippeg rólunk szedte le a szentelt vizet, hogy túl hangosan hiáltjuk óratéskor a „Dicsértéséket“. Meg azt merete mondani,

hogy orditunk! Azt hittem, a ferslág rögtön megüt. Mondtam is a kollégámnak, hogy na testvér, menjünk instanciába a bíró urhoz, ozt kérjük meg ne csak a tűzoltókhoz vezessen a telefondrót, hanem a templomkerítés sarkához is, ozt jövőben minden jövőmenőnek a fülébe sugjuk a Dicsértéséket, nehogy dobhártya repedést kapjon a kényesfülü nadrágoember. Méghogy orditunk. Az apáthur már vagy husz eszten-deje hallgatí minden órában, ozt még se unt bele, mert mikor meglát, megemeli a nagyszélüt és felköszön, hogy mindörökké. ámen. Ha nem tetszik rossz néven venni, ez a válasz is elhallik a bögyös ur ablakáig, ozt mégse kárpálják az Apáthur érzes torkát, csak a miénket, szögény hódvilág-kutatókét. Pedig Varju József bácsi is jóváhagyta magos tisztünk helyes ellátmányát, mert aszondta hogy akkurátus stélusban mondjuk a dicséretét. Megoztán ha úgy bögnénk, mint egy bivalybornyu el lehet azt hinni, hogy az Apáthur megtürne bennünket odafönn — mondjuk éjfél után, vagy ebéd után úgy két óra tájban!?

Abbul is látnivaló, hogy idegbolhája van a tisztölt urnak, mert hogy a mult hónapban meg azzal vettek elő bennünket a község-házán, hogy nem hallik rendesen az óra köszöntéseket, meg a duda szót?! Na mán most, melyik az igaz, ezt tessék kisütni. Az egyiknek tulnagy, a másiknak tul kicsi.

De ennek az urnak is megfelelttem amugy garamosan. Azt mondtam neki, hogy jó, majd változtatok az életsorján. Ezután ha meglátom az utcán akár nappal, akár éjfél után, olyat kiáltok, hogy az egész falu megtudja, ki császkál erre-arra. Nem is szót azuta se. De az ősszel mondtott egyet, amt még most is nyomja a bögyömet. Ugy történt, hogy az ősz végén bekövetkeztünk Németh komával, akkor még üvót, az Isten nyugtassa az otthonában, a Kalmár bíró urhoz, ozt elpanaszoltuk neki, annak a bizomos urnak a fülhallattára, hogy nagy a drágaság, hát velünk is tegyenek valamit, mert abbul a kevésből, amit adnak, nem nagyon ugrálhatunk! Ha csak tessék elképzelni, se szó, se beszéd, csak bele vágott az a valaki a beszédünkbe, hogy „ki mondja azt, hogy ugráljanak? A község nem bakkecskének fogadta magukat, hanem tűzöröknek, meg idő-jelentőknek“. Még, hogy mink bakkecskének vagyunk?! Az ugrálásnak más értelme van a megélhetés erányában, amInthogy más értelme van a rőndös emberi járásnak, meg annak a csuszás-mászásnak, aminek ujév táján

voltunk tanui, amikor egyszerre olyan sikos lett a járda, hogy még a cigányok is egymás lábát ütöték ki, amikor az éccakai zenélés után haza ténferegtek. Az apáthur jó dohányt sziv, de biztos odaadta volna az egy napi kcs-tök-municióját, ha láthatta volna azt, amit mink a torombul. Homoki előtt láttuk, hogy kétfelé vált egy társaság. Az egyik erre következett a piac felé, a másik Király, meg a Batthyányi utcán igyekezett hazafelé. Hogy hány-szor borultak a sikos anyaföldre azaz járdára, azt megolvasni nem tudtam. Aki a hid felé erőlködött, az hun fölállt, hun leült. De úgy belegyütt a tápáskodásba, hogy e mehetett volna turpistának a Tátrába. Egy másíkról a komám regélt, aki ippeg jött fölvaltani, hogy majd a frász törte ki, amikor egy szörnyű nagy behemót valamit látott a Temető-utca felé cammogni négy kéz-láb. Csak akkor látta, hogy nem valami szürke medve, hanem ember, amikor hátulról csizmát látott a mászó atyafin. Nem tudta kivenni hogy kivót, az illető megcsak morgott, így hát nem tudok számotadni a cirkuszemberről. Ezt is csak azért piszkáltam meg, hogy a bakkecske névre nem mi szolgáltunk rá.

Voltaképen más az oka annak, hogy e levélirá ra rávetemedtem. Tetszik tudni, személyösen nem mertem magas tekintete elé kerülni, mert a Gyuri se tudta, hogy meliük lábbal tetszett fölkelni!?

Arról van szó, hogyha nem ugratás akart lenni, az előljáróság a vasárnapi hirdetést — a torombul — rádígóleadón akarja kikiáltatni velünk. Ugy mondták, hogy valamelyik sánta ördög koponyájából pattant ki a furcsa tervezet. A bíró ur csak somolyog, ozt aszondja, hogy mindent meg köll próbálni, mert a munka nem szégyen. A főjegyző ur csak ránk pislantott, ozt elfordult.

Nem vót mit tenni, mint az Apáthurhoz folyamodni, hogy falucsufjává, a vásári pojácák cimborájává mégse tegyenek bennünket avval, hogy a torombul kiált-suk, kinek mi az eladója, vagy vevőkedve!?

Mertha erőszakolik, én mindenre el vagyok készülve; ha nem vélik az Isten házát, én se nézőm az embört. Tessék kölcsönadni a messselátóját, had lássam hát, hogy mi mégy a faluban éjjel is, nappal is.

De ozt ne okoljanak, ha kite-rigetém, hogy ki mikor dülön-gél hazafelé, hogy melyik utca szögletben, vagy kisajtóban ki enyelög egy másik páratlan vagy páros személlyel, hogy mely k házban hogy értelmezik a hitvesi hűséget és kölcsönös szeretetöt bottal - vagy seprűnyéllel? A tolvajokat, betörőket a zsandárookra bízom, ez a ő ügy-körük. De mán a bírósági idé-zőket nagy passzióval adom, le a rádígó-masinán. Például ha az

őreg borbélyt, a Károlyt beci tálja a főszolgabíró ur iparki há-gásért, merthogy nagyon megér-demelné. Köpülőzött, ozt csak két gyűszűnyi vért eresztett a derekambul. Vagy mondjuk, hogy Mihály csizmadiát, a druszámát, aki rossz talpat tett a csizmára, hogy egy félévig se tartott. De azért mégis szánnám szegényt, mert a multkor a Jankaüdülö előtt nagy próbárs tette a járdát kükoponyájával. Az volt a szerencséje, hogy Csókási igazgató ur ippeg kikötött pár másod-percre az üdülöben, ozt vót, aki doktorért, meg papért szaladt. Fülöpnek se kedveznék, mert aszondja, hogy nem ad hitelt az új törvény mián. Hunya Lajos tanító urat már szívből sajnálnám ha hüvösre kerülne, mert minden szerdán és szombaton áhitatos figyelemmel lesi a köszöntésünket és négyszer-ötször is ki-kidugja a fejít, hogy mikor üt már a nagyharang. No a kis Pádár jegyzőt is szívesen látnám a boltomban. Nem a lélekarangra gondolok, hanem csak egy kis izzasztásra az Alispány ur előtt. Neki se kenyere az adócsökken-tés, hát neki se ártana egy kis pocakleírás. A Tóth tanító ur a légó-vezér se érdemel kiméletet, természetellenes hajlamai miatt. Mindig félreverti a harangot, akár kell, akár nem. Akkor is, ha nincs tűz,

De jöhetnek olyan esetek is, amikor esetleg az Apáthur, vagy a főszolgabíró ur, vagy a főjegyző, bíró ur kerülnének terítékre! Mit csináljak akkor? Hát én meggon-doltam a dolgot. Mégse vállalom ezt a hóhér munkát. Inkább úgy teszek, ha törésre viszik a dolgot mint a kis Éliás Gyomán. Meg kérdezték tőle, hogy hol állt az autójával, amikor a Timár sógor az első pofont adta a Klein vi-gécnek? Hát vagy 6 lépésre, felelte a kis Éliás. No és hol állt, amikor a második csattanás hal-latszott? Akkor már vagy 50 lépésre voltam az autóval, mondta a kis ember. No és miért szaladt el? kérdezte a zsandár. Hát majd bolond vagyok kívánni, amíg az a marha nagy ember Klein után nekem adresszál egy-két átszállót. Így vagyok én Apáthur. Hogy engem mindenfelé kárpáljának, meg-osztán a templom melletti síká-to-ban valaki megkenjen a rádígó miatt, ezt már nem állom. Inkább nyugalomba megyek, ha kenyér-törésre kerül a dolog. Tudom, hogy sajnálni fog a nép is, meg az apáthur is, mert olyan szépen hármazni nem igen tudja senki a halálharangot, mint én. És szerettem volna egykoron, ha az Urísten elszólítja ezen árnyékvilágból, az apáturnak is akkurátusan meg-huzni, nehogy a rossz harmonika újra felzavarja édes álmából, de hát megfosztanak ettől az élvezettől, ha erőszakolik a torom rádígót.

Isten oltalmába ajánlom, pa-naszomat és tisztos önmagamát szíves türelmébe instállom, én

Garamvölgyi Mihály
tűzör, úgy is mint főharangozó.

Vetőmag akciók Békésvármegyében

A vármegye főispánjának előterjesztésére a földművelésügyi Minister Ur a 20. kat. holdnál kisebb szántóterülettel rendelkező belvízkárt szenvedett kiskisgazdáknak kölcsönakció keretében a 20—100 holdig rendelkező belvízkárt szenvedett és önerejükkel vetőmag beszerzésre képtelen kiskisgazdák megsegítésére készpénzfizetés ellenében zab, árpa és tengerivetőmagot juttat.

Készpénzes akciónál az igénylők zabnál 21.35 P-t, árpánál 27.35 P-t, tengerinél 21.65 P-t, kötelesek az előjárásnál lefizetni.

Vetőmag akcióra való jelentkezéseket az előjárások irják össze, miért is az igényjogosult gazdák saját érdekükben haladéktalanul jelentkezzenek az előjárásnál.

A selyemhernyótenyésztés

hatalmas fejlődésnek indul. A selyemszál a hadi- és a textilipar nélkülözhetetlen nyersanyaga lett, tehát nagy érdekek fűződnek a selyemtenyésztéshez. A kormány a selyemtenyésztés fejlesztése érdekében 1 kg. selyemgubó beváltási árát 1.80 pengőről az idén 2 pengőre emelte fel. A selyemtenyésztési kirendeltségek a petéket ingyen bocsátják a lakosság rendelkezésére, a tenyésztési idő összesen 23 nap május és júniusban, tehát az aratási idő előtt. A selyemtenyésztők 70 százaléka a legszegényebb munkáscsaládokból kerül ki, s e rövid munkáért 1 millió pengőt kapnak kézhez a tenyésztők. Érdemes tehát foglalkozni e három heti munkával.

Külön jutalomban

részesíti a kormány azokat a kiskisgazdákat, akik 130—150 kilós zsirsértést, illetve keresztezett sertést szállítanak Budapestre darabonként 20 pengő jutalmat kapnak a kiskisgazda szállítók. A 160 kilón felüli Budapestre szállított zsirsértések jutalma darabonként 30 pengő. Minden kiskisgazdának tehát jól felfogott érdeke, hogy hizóit 130 kilón felüli súlyban Budapestre adja el.

Vonatjárás

Gyomáról a következő vonatjáratok indulnak: Budapest felé éjjel 23 óra 30 perckor, Békéscsaba felé hajnali 3 óra 20 perckor Dévaványa felé 3 óra 42, 14 óra 21 és 17 óra 41 perckor indul vonat. Március 13-tól kezdve Budapestre délután 2 óra 35 perces és Gyomáról déli 12 órai indulással új gyorsvonatpár közlekedik.

Kormányrendelet a parlagon heverő földek hasznosításáról

A kormány rendeletet adott ki egyes ingatlanok állandó mezőgazdasági művelésének biztosításáról. A rendelet értelmében a községi előjáróság (polgármester), ha arról szerez tudomást, hogy a község, illetve város területén fekvő, mezőgazdasági művelés alatt állott vagy ilyen művelésre alkalmas ingatlanon a művelési ágnek megfelelően szükséges munkálatokat — jöllehet az ideje elérkezett — nem végezték el és a rendszer hasznosítást nem készítettek elő s ennek folytán attól lehet tartani, hogy az ingatlan parlagon marad, erről az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőségnek azonnal jelentést tesz. E jelentés alapján, de akkor is, ha a parlagon hevertetés veszélyét maga állapítja meg, a gazdasági felügyelőség felhívja a birtokost, hogy az ingatlan hasznosításához szükséges munkálatokat haladéktalanul végezze el, mert különben

az ingatlan hasznosítására gondnokot fog kinevezni.

Ha a birtokos a felhívásnak nem tesz eleget és késedelmet a termelés érdeke szempontjából elfogadhatóan ki nem menti, a gazdasági felügyelőség kinevezi a gondnokot. A kinevezett gondnok a rá bízott ingatlan megműveléséről és hasznosításáról a maga kezelésében akként tartozik gondoskodni, mint az ingatlan hasznobérlője. A gondnok olyan hasznobért köteles a birtokosnak fizetni, amilyen az ingatlan minőségének és fekvésének azon a vidéken megfelel. A birtokos a feles hasznobérlésnek megfelelő természetbeni szolgáltatást is kívánhat. A gondnoki kezelés a gazdasági év végével megszűnik. Ha az ingatlan parlagonhevertetésének veszedelme tovább is fennáll, a következő egy évre újabb gondnoki kirendelésnek lehet helye.

Féltáru utazási kedvezmény a mezőgazdasági kiállításra

A m. kir. kereskedelemügyi minisztérium az OMGE kérésére engedélyezte a március 29, április 6. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás megtekintésére felutazó közönség részére s szokásos 50 százalékos kedvezményt a M. Kir. Államvasutakon és a kezelésében lévő helyi érdekű vasutakon. (Ugyanezt a kedvezményt nyújtják az önálló igazgatással bíró hazai vasutak és hajózási vállalatok is). A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány ára a MÁV és az összes többi közlekedési társulatok vonalaira szólóan egységesen 1.30 pengő. Az igazolványt ennek az összegnek postabélyegben való beküldése ellenében, az igénybevevő nevének és a kiinduló állomásnak a közlése mellett, az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságától (Budapest IX. Köztelek utca 8.) lehet igényelni, de beszerezhetők az igazolványok utazási irodák, hirdetővállalatok nagyobb községek előjárósága, gazdasági egyesületek, gazdakörök, szövetkezetek és egyéb intézmények útján is, amelyek az igazolványok árusítására megbízást kaptak.

A MGVAUT autobuszjáratokon 25—50 százalékos a kedvezmény, az igazolványokon részletezett feltételek mellett.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március 23-tól április

6-ig, a visszautazásra március 29-től április 15-ig bezáróan érvényes és használható, tehát a kedvezményrel felutazók még a húsvéti ünnepeket is Budapestre tölthetik. Az igazolvány bármelyik kocsiosztályban, úgy gyors-, mint személyvonatokon feljogosít az 50 százalékos kedvezményre.

A szociáldemokrata párt feloszlátását kívánja a közüzemi munkásság

A Nemzeti Munkaközpont vasárnap országos közüzemi kongresszust tartott, melyen negyvennyolc város közüzemi munkásainak képviselői vettek részt.

A kongresszus behatóan foglalkozott a közüzemi munkásság helyzetével. Többek között kimondták, kérni fogják a kormánytól, hogy a munkáskamara felállításáról szóló törvényjavaslatot mielőbb terjesszék a képviselőház elé. A közüzemi munkásság kívánja azt is, hogy a magyarországi szociáldemokrata pártot és a szociáldemokrata szakszervezeteket oszlassa fel a kormány.

Felelős szerkesztő:
CSERNUS MIHÁLY

Felelős kiadó:
WALTHIER GYÖRGY
Nyomatott Nádudvary Mihály
"PETŐFI" könyvnyomdájában
Gyomán.

Kinevezés. Békésvármegye főispánja Zalai Bálint orosházi kiskisgazdát az Orosházi Kiskisgazda Ifjak Egyesületének elnökét a Magyar Élet Pártja vármegyei gazda szervezőjévé kinevezte.

A Nemzeti Munkaközpont szarvasi munkás-szervezete a pokban tartotta évi közgyűlését, amelyen a vármegye munkásbarát népszerű főispánját baiczai Beliczey Miklóst és Ugrin László főszolgabíró a szervezet diszelnökeivé választotta. A több száz főnyi munkássereg lelkes hangulatu közgyűlésén vitéz Zerinváry Szilárd országos képviselő mondott nagyhatású beszédet, majd a tisztikart választották meg.

Népmozgalmi adatok

február hóról.

A keresztség szentségét felvette: Gyuricza Gyula szabómester Kiszely Margit leánya: Éva Magdolna. (Januárról.) Kiss György földműves és Aradszky Zsófia leánya: Irén Olga. Rázmándi Olga háztartásbeli fia: Tibor Béla Miklós. Katona János és Gyuricza Margit leánya: Margit Irma. Rácz István földműves és Látkóczki Etelka fia: Béla István. Hegedüs Pál csizmadia és Takács Margit fia: Sándor László. Branyeczky Imre földműves és Pintér Anna leánya: Anna Mária. Forgács István földműves és Majoros Anna fia: Imre Kajla Elek cseléd és Szabó Róza fia: Elek. Knap György munkás és Szekeres Mária leánya Klára Ilona. Összesen 5 lány és 5 fiú. 10.

Szent házasságot kötöttek: Gyebárn Mihály kubikos és Fekécs Margit. Hanyecz Joakim és Tóth Veronka. Pülöp Béla fműves és Hanyecz Anna. Dinya Lajos fműves és Gellai Luca. Véha János fműves és Galambos Mária Margit. Véha Vince fműves és Ivanyi Irma. Gyuricza Imre fműves és Alt Irma. Hornok István cipész és Szmolai Mária. Bela Lajos fműves és Bula Etelka. Németh Sándor vasas-tergályos és Hunya Etelka. Hanyecz Pál fműves és Lakatos Mária Magdolna. Katona Imre fműves és Szujó Mária. Pap Gáspár fműves és Timár Monika. Pap Károly fműves és Oláh Margit. Szujó Miklós fműves és Lapinszki Terézia. Kurilla Boldizsár fműves és Gellai Margit. Galambos Mihály fodrász és Csuvár Magdolna. Hanyecz István fműves és Dávid Mária. Gellai Ignác fműves és Varga Etelka. Tóth Imre munkás és Fábian Irén. Pülöp Miklós cipész és Uhrin Margit. Timár Lajos cipész és Velkócs Julianna. Összesen 23 pár.

Meghaltak: Jánosik Veron 74 éves gyomorrákban. Makovics Béla gépész 60 éves tüdőgümőkórban. Véha Katalin 81 éves agykórban gyengeségben. Hanyecz Veron 70 éves szívizom elafajulásban. Fekécs István 72 éves gyomorrákban. Kiszely Imre 23 éves tüdőlobban. Arany Ignác 79 éves vérérgyulladásban. Girics István 72 éves szívizomelhűdés. Korcsmáros Mátyás 77 éves szívrostályban. Fekécs Mihály 63 éves veselébban. Pülöp Elek 75 éves vérérgyulladásban. Hornok Angella 50 éves gyengeelméjűségben. Németh Anna 77 éves méhrákban. Jakab Julianna 77 éves vérérgyulladásban. Szujó Borbála 72 éves vérérgyulladásban. 8 férfi és 8 nő. Összesen 16.